

Verslag Informatieavond Toekomst Kardinge

Woensdag 22 juni 2022 - 19.30-21.30 uur | IJshal Sportcentrum Kardinge

Introductie

De bijeenkomst is vanuit de gemeente Groningen georganiseerd, in samenwerking met Sport050, Alfa-college, Topsport Talentschool en Natuurmonumenten. Deze partijen zijn tijdens de bijeenkomst ook allemaal vertegenwoordigd. Het doel van deze informatieavond is om de omwonenden en gebruikers van het recreatiegebied te informeren over de voortgang van de gebiedsvisie voor de toekomst van sportcentrum en recreatiegebied Kardinge en mee te nemen in het proces (waar staan we en wat zijn de vervolgstappen). De bijeenkomst is georganiseerd in de ijshockeyhal van sportcentrum Kardinge.

Direct omwonenden van recreatiegebied en sportcentrum Kardinge zijn per brief aangeschreven en daarnaast is deze bijeenkomst via de mediakanalen van de gemeente, Sport050, buurtverenigingen en wijkkranten onder de aandacht gebracht. Deelnemers konden zich aanmelden via de [projectpagina](#) op de website van de gemeente. Circa 300 geïnteresseerden meldden zich voor deze bijeenkomst aan en waren ook aanwezig tijdens de informatieavond.

Het programma van de bijeenkomst begon met een plenair deel, waarin de volgende presentaties gegeven werden:

- Welkomstwoord door Inge Jongman, wethouder Sport gemeente Groningen;
- Presentatie over de voortgang van het proces, waar staan we en waar werken we naar toe door Christian van Ginneke, projectleider Toekomst Kardinge bij de dienst Stadsontwikkeling van de gemeente Groningen;
- Presentatie over de onderwijsvisie van het Alfa-college door Jasper van Buiten, programmamanager Vitaliteitscampus bij het Alfa-college;
- Presentatie over de principes voor de herinrichting van Kardinge en het gebiedsconcept aan de hand van de acht programmalijnen door Ad de Bont van stedenbouwkundig bureau Urhahn.

Na iedere presentatie was er ruimte voor het stellen van vragen. In het tweede deel van de bijeenkomst was er de gelegenheid voor aanwezigen om rond te lopen op de informatiemarkt en de verschillende beelden uit het gebiedsconcept te bekijken. Ook was er gelegenheid tot het stellen van vragen aan medewerkers van de verschillende organisaties en er konden reacties achtergelaten worden via de beschikbare reactieformulieren.

Hieronder treft u een samenvatting aan van de presentaties die gegeven zijn tijdens de bijeenkomst en beschrijven we op welke wijze u op de hoogte kunt blijven over de voortgang van het project. De vragen die gesteld zijn tijdens de bijeenkomst zijn tot slot toegevoegd.

Welkomstwoord

In het welkomstwoord werd door wethouder Inge Jongman toegelicht waarom de gemeente het sportcentrum en daarbij het omliggende recreatiegebied op een aantrekkelijke en duurzame manier wil vormgeven voor de toekomst. Dit doen we als gemeente en college niet alleen. Tot op heden is er al met veel partijen samengewerkt: het Alfa-college, de Topsport Talentschool, Natuurmonumenten, Campus Groningen, Adviescommissie voor de Sport, de Sportkoepel, ondernemers gevestigd in het

gebied en sportclubs die veel gebruik maken van het sportcentrum. De bedoeling is om de visie voor Kardinges met steeds meer partijen en betrokkenen samen vorm te gaan geven. Destijds is sportcentrum Kardinges heel bewust op deze locatie neergezet, mede als voorziening voor de omliggende wijken. Vanuit die gedachte willen we ook de toekomst van Kardinges goed vormgeven. De inbreng vanuit deze avond draagt daar ook aan bij.

Procesgang

Vervolgens heeft Christian van Ginneke het proces geschetst vanaf de aanleiding en welke verkenningen zijn uitgevoerd tot en met hoe het bidbook Vitaliteitscampus tot stand is gekomen. Daarnaast is een doorkijk gegeven hoe het vervolgproces eruit kan komen te zien. Waar in eerste instantie de focus lag op de herontwikkeling van de zwem- en schaatsvoorzieningen van sportcentrum Kardinges, is na behandeling door college en gemeenteraad ook verzocht om de opgave te benaderen vanuit een integrale gebiedsgerichte aanpak. In [april 2021](#) is de raad geïnformeerd dat er nog geen definitieve keuze gemaakt kon worden voor de herontwikkeling van het sportcentrum. Er was eerst een visie nodig die ons meer handvatten biedt voor de (toekomstige) invulling van het hele Kardinges gebied.

Wanneer wij Kardinges in de context van de omgevingsvisie plaatsen, dan zien wij vijf programmalijnen waaraan we de herontwikkeling van het sportcentrum en het recreatiegebied vorm zouden moeten geven. Dit zijn:

1. Sport en gezonde leefstijl
2. Recreatie en leisure
3. Onderwijs en arbeidsmarkt
4. Wonen en werken
5. Iedereen doet mee

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 is ervoor gekozen om eerst alle kansen en ambities voor sportcentrum en recreatiegebied Kardinges te beschrijven in het [bidbook 'Vitaliteitscampus Kardinges'](#). In september 2021 is dit ambitiedocument vastgesteld door het college van de gemeente Groningen en besproken door de raad in oktober 2021. Het bidbook dient als onderlegger voor het opstellen van de gebiedsvisie. We zitten nu midden in het proces om de gebiedsvisie uit te werken. Om dit zorgvuldig te kunnen doen, halen we graag zo veel mogelijk inbreng van betrokkenen op, waarvoor deze informatieavond met omwonenden ook van groot belang is. Het doel is om het college en de gemeenteraad in het najaar van 2022 te betrekken in de gebiedsvisie en het plan van aanpak voor het vervolg. Daarna willen wij in verdere samenwerking met sporters, inwoners en ondernemers het toekomstbeeld concreter uitwerken richting een concept-stedenbouwkundig ontwerp.

Vitaliteitscampus

Jasper van Buiten presenteerde vervolgens de onderwijskundige ambitie van de Vitaliteitscampus. Het Alfa-college werkt samen met de gemeente Groningen en een groot aantal partners aan een betere samenwerking van het onderwijs, het werkveld, en wijken en dorpen op het gebied van vitaliteit in de arbeidsmarktregio Groningen en Noord-Drenthe. Hiervoor is een vijfjarig programma opgezet waarvoor €1,5 miljoen subsidie beschikbaar is gesteld vanuit het Regionaal Investeringsfonds. Het doel

is om Karding in te richten als uitvalsbasis waar op een breed niveau kennis gebundeld en uitgewisseld wordt, die vervolgens op verschillende vlakken en in de hele regio inzetbaar is. Door de combinatie van basisonderwijs in de wijken Beijum en Lewenborg en voortgezet/middelbaar onderwijs in Karding leggen we de basis voor een doorlopende leerlijn en een stimulerende, inspirerende leer- en werkomgeving, waarin verschillende vakgebieden samenkomen.

Op deze manier kwam de opgave van de vernieuwing van het sportcentrum en de wens van het Alfa-college om opleidingen te clusteren, bij elkaar. De Vitaliteitscampus Karding dient als ontmoetingsplek waarin studenten, bewoners, sporters en andere bezoekers elkaar treffen en samen kunnen werken aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken, zoals bewegingsarmoede en een veranderende arbeidsmarkt. Om hier een bijdrage aan te leveren leidt het Alfa-college haar studenten op tot moderne vitaliteitsprofessionals met verschillende specialismes. Samen met onder andere de Topsport Talentschool worden ook verschillende soorten beweegprogramma's aangeboden. Op deze manier wordt Karding samen met de omliggende wijken een omgeving om elkaar te ontmoeten, van elkaar te leren en in de praktijk aan de slag te gaan met de verschillende aspecten van vitaliteit en positieve gezondheid.

Gebiedsconcept

De laatste presentatie van het plenaire deel werd gegeven door Ad de Bont van stedenbouwkundig bureau Urhahn. Hij presenteerde het gebiedsconcept dat in ontwikkeling is en moet leiden tot een gebiedsvisie. In de presentatie werden de vele verschillende landschappelijke kwaliteiten van het gebied benoemd, waar we zo respectvol mogelijk mee willen omgaan. Tegelijkertijd zijn er ook veel verbetermogelijkheden, stadsbrede uitdagingen en grote ambities vanuit sport en onderwijs. Met name bij aankomst via de P+R is er veel 'grijs' en de voorzieningen bestaan grotendeels los van elkaar; de samenhang ontbreekt.

Om de gebiedsvisie voor Karding vorm te geven, zijn een aantal stedenbouwkundige principes geformuleerd. Zo willen we met respect voor de bestaande kwaliteiten het gebied verbeteren. Dit doen we door het gebied beter met de omgeving te verbinden, voorzieningen toe te voegen en onderlinge samenwerking en ontmoeting te bevorderen tussen sporters, onderwijs, bewoners, ondernemers en andere bezoekers van het gebied.

Naast de 5 programmalijnen uit het bidboek hebben we ook programmalijnen toegevoegd om 1) het gebied in te richten met respect voor de bestaande natuurwaarden en de ecologische kwaliteiten te versterken, 2) gezonde mobiliteit te stimuleren en 3) de omgeving op een zo energieneutrale wijze en duurzaam mogelijke manier in te vullen. We concentreren daarom de bebouwing zo veel mogelijk in één centraal gebied; het gedeelte rondom het huidige sportcentrum en de P+R. Door dit op een compacte manier te ontwikkelen, kunnen we het omliggende landschap juist zo veel mogelijk in stand houden. Zo realiseren we een gebied dat de positieve gezondheid van mens en dier stimuleert, waar voldoende ruimte blijft voor natuur en ontspanning.

Vervolg

Tot op heden zijn al deze ambities uitgewerkt met verschillende werkgroepen en partners, de zogenaamde experts. Eigenlijk zijn de echte experts de inwoners; die maken immers gebruik van het

gebied en de voorzieningen. Daarom wordt tijdens deze bijeenkomst gevraagd om met ideeën en tips te komen waar we de komende tijd mee verder kunnen werken.

Alle getoonde beelden tijdens deze informatieavond in deze fase zijn een 'verbeeld idee', waarover we met elkaar van gedachten kunnen wisselen. De precieze invulling van het toekomstige programma in het gebied ligt nog niet vast. Dit moeten we nog verder onderzoeken en we gaan hier juist nog graag over in gesprek. De wensen en zorgen die tijdens en na de informatieavond middels reactieformulieren geuit zijn, nemen wij mee in de verdere uitwerking van de gebiedsvisie voor sportcentrum en recreatiegebied Kardinge. In het najaar willen wij ook het college en de raad betrekken in de gebiedsvisie en het plan van aanpak voor het vervolg. Wij zullen daarna zo snel mogelijk aangeven hoe het vervolgproces er verder uit gaat zien, zodat iedereen weet wanneer en op welke manier men kan meedenken over de plannen.

Via toekomstkardinge@groningen.nl kan men zich aanmelden om nieuwsupdates te ontvangen over de voortgang van het project. Ook onze [projectpagina](#) zullen we geregeld actualiseren.

Vragen

Na iedere presentatie was er de mogelijkheid tot het stellen van vragen. De vragen die zijn gesteld en de beantwoording daarop zijn hieronder opgenomen.

Plenaire vragen naar aanleiding van presentatie 'procesgang':

Tast de gemeente de Kardingerbult aan? Hoe zorgen we ervoor dat de recreatieve functie van de Kardingerbult behouden blijft?

We willen juist de recreatieve functie van de zuidzijde van de Kardingerbult versterken. We hebben nagedacht hoe we dit gebied het beste kunnen inrichten voor de lange termijn. Het is een soort puzzel waarin we de ruimte van de huidige P+R beter willen benutten en tegelijkertijd ook het sportcentrum open willen blijven houden. Daarom beogen we het nieuwe sportcentrum grotendeels op de bestaande P+R te positioneren. Vanwege de omvang is het nodig dit ook deels richting de Kardingerbult door te trekken. Het sportcentrum als verlengstuk van de bult biedt ook kansen om de natuurlijke en recreatieve ruimte te vergroten.

In het bidboek wordt gesproken over de participatie en de inspraak van de bewoners, wanneer komt dit terug?

Bijeenkomsten zoals deze zijn er om de stemmingen te peilen, mede op basis van de inbreng van vanavond willen we de gebiedsvisie verder uitwerken. In april 2022 zijn twee online informatieavonden georganiseerd voor omwonenden, maar daar was de opkomst niet zo hoog als tijdens deze fysieke bijeenkomst. We zitten nu in een fase waarin we een visie voor het gebied ontwikkelen. Het doel is om in het najaar het college en de gemeenteraad te betrekken in de gebiedsvisie en het plan van aanpak voor de doorontwikkeling van het gebied. Daarna volgt nog een traject waarin we dit concreter uitwerken tot een stedenbouwkundig plan. In dit traject willen we uiteraard ook graag participatie en inspraak organiseren.

Bewoners hebben niet alleen zorgen, maar ook juist allerlei ideeën waar de gemeente uit kan putten.

Deze avond zien wij als start van het participatieproces met inwoners. Dit proces gaan we de komende periode nog concreter vormgeven. Deze fase is er juist om alle wensen op te halen, om zo uiteindelijk een goede afweging te kunnen maken voor de ruimtelijke keuzes. Daarom vernemen we graag welke kansen de omwonenden zien voor het gebied.

Dit gebied grenst niet alleen aan Beijum en Lewenborg, maar ook aan Ulgersmaborg. Hierlangs loopt een ecologische verbindingzone die belangrijk is voor migratie van dieren. Zorg ervoor dat hier in de plannen goed rekening mee wordt gehouden.

Het behouden en het versterken van de ecologische verbindingzone is een uitgangspunt van het bidbook. Het is daarmee ook een belangrijk onderdeel van de gebiedsvisie.

Plenaire vragen naar aanleiding van presentatie onderwijsvisie 'Vitaliteitscampus'

Kun je een voorbeeld geven van vitaliteit in dit gebied: hoe gaat het Alfa-college dat vormgeven?

Er zijn al bepaalde voorzieningen aanwezig om te kunnen bewegen in de openbare ruimte. Met het onderwijsprogramma kunnen we omwonenden en sportverenigingen ondersteunen om hier meer en beter gebruik van te maken. Door specialisten zoals bijvoorbeeld een sporttrainer of pedagogisch medewerker op te leiden, willen we hierin bijdragen en stimuleren.

Hoe wordt omgegaan met het behoud van groen in het gebied?

Het is niet de bedoeling om de ontwikkelingen in het gebied ten koste van het groen te laten gaan. Het bestaande groen is bij uitstek een omgeving voor een gezonde leefstijl en een plek waar je kunt werken aan je vitaliteit. De oproep voor de gebiedsvisie is dan ook om juist het groen in stand te houden.

Hoe hoog ligt de lat voor sport en bewegen, zou het Alfa-college pleiten voor een 50-meter zwembad?

De urgentie zit bij het Alfa-college met name bij de opleidingen Zorg, Welzijn en Dienstverlening. De faciliteiten die we nu hebben aan de Kardingerweg zijn toereikend voor het programma van de opleidingen Sport en Bewegen. Het is niet de ambitie om extra sportfaciliteiten aan te leggen, maar wel om de faciliteiten te verbeteren. Vanuit het onderwijs is een 50-meter zwembad niet noodzakelijk.

Ik hecht als omwonende veel waarde aan de groene weiden, waar ook de koeien rondlopen. Dit vind ik in het bidbook niet terug. Wat blijft er van die groene gebieden over?

Deze vraag zal aan bod komen tijdens de presentatie van het gebiedsconcept.

De term vitaliteitprofessional wordt steeds genoemd, wat wordt hier precies mee bedoeld?

Wij kijken hoe we studenten anders kunnen opleiden, door meer preventief bezig te zijn met zorg- en gezondheidsvraagstukken. Daarin zoeken we nog meer de verbinding tussen de domeinen Sport & Bewegen en Zorg & Welzijn, om zo alle aspecten van vitaliteit beter bij elkaar te brengen.

Is er een numerus fixus voor de opleidingen?

We hebben alleen voor de opleiding Beveiliging een numerus fixus, dit is voor andere opleidingen niet aan de orde.

Plenaire vragen naar aanleiding van presentatie van het gebiedsconcept:

Is er ergens in het land een vergelijkbaar plan of wijk waar dit gerealiseerd is?

Er zijn vergelijkbare campusontwikkelingen in Nederland, maar de combinatie van alle functies zoals wij deze hier ontwikkelen is wel uniek.

In het bidbook staat dat er in het zuiden van Beijum misschien gebouwd gaat worden, is daar sprake van?

In de ontwikkelingen kijken we vanuit de kwaliteit van het gebied en het belang van het landschap en ecologie. De zone aan de zuidkant van Beijum is hierin belangrijk. We willen daarom juist zo veel mogelijk de bebouwing clusteren in het centrale, al bebouwde gedeelte rondom het huidige

sportcentrum. In het bidbook is deze optie benoemd, maar in de huidige fase zien we vanuit voortschrijdend inzicht de zuidkant van Beijum in principe niet als ontwikkellocatie.

Wordt er een nieuwe wijk bij Kardinge gebouwd? De geschetste hoogbouw en andere voorzieningen zoals winkels zijn verontrustend. Wij willen juist blijven genieten van de natuur, de rust en het uitzicht. Zoals het nu lijkt, wordt een groot gedeelte ingekapseld door onderwijs. Het gebied is te klein voor zoveel functies.

Er worden inderdaad voorzieningen toegevoegd aan het gebied, met het accent op sport, onderwijs, wonen en werken. Er is daarbij ook enige ruimte voor ondersteunende functies zoals horeca en kleinschalige winkelgelegenheden. De bebouwing willen we grotendeels concentreren rondom de centrale as waar nu het sportcentrum en de P+R zijn gelegen. Het overgrote gedeelte van recreatiegebied Kardinge houden we daarmee juist in stand, waardoor er voldoende ruimte blijft voor natuur en rust.

Waarom is er gekozen om woonruimte toe te voegen als het gaat om bewegen en vitaliteit; waar kwam die behoefte vandaan?

Zoals ook is beschreven in het bidbook zijn er meerdere redenen waarom wij denken dat wonen onderdeel moet zijn van de Vitaliteitscampus, met respect voor het bestaande groen. Wonen komt ten goede van de veiligheid, leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van het gebied. Wonen draagt ook bij aan het verbinden van functies. Zo heeft het Alfa-college de wens geuit om wonen te koppelen aan zorg en aan praktijkgericht onderwijs. Daarnaast is er op stadsniveau behoefte aan woningen. Met het toevoegen van wonen ontstaat er een plek met meer reuring en dynamiek en waar het van 's ochtends tot 's avonds prettig is om te verblijven.

Als er gebouwd moet worden en er landelijk behoefte is aan seniorenwoningen, dan zouden hier toch geen gezinswoningen gebouwd moeten worden?

Het is belangrijk om hier een balans in te vinden. Het accent in dit gebied zal liggen op appartement-achtige bebouwing voor starters en senioren. Daarnaast blijven we ook openstaan voor andere doelgroepen, om zo een gemêleerde woonomgeving te maken.

Reactie door Reiner Hartog, boswachter bij Natuurmonumenten:

Dertig jaar voor het sportcentrum is oud, voor een natuurgebied is dit juist jong; het begint dan pas echt tot leven te komen. In het centrale gedeelte rondom het sportcentrum en het transferium is veel verbetering mogelijk, maar daarin moet groen en ecologie goed ingebouwd worden. Dat zit ook in het plan, maar is nu nog wat onderbelicht. Vanuit Natuurmonumenten is er vertrouwen dat natuur goed geborgd wordt in de plannen, daar is ook al regelmatig contact met elkaar over. Het is wel van belang om dit als waarde te erkennen en goed te laten zien in de plannen, ook door de ecologische verbindingzone in te tekenen, functionaliteit en karakter te geven en hier doelsoorten aan toe te kennen.

Is het mogelijk om sporthallen uit de wijken te verplaatsen naar Kardinge, zodat daar in de wijken weer ruimte vrijkomt voor een andere functies?

We gaan er vanuit om zo veel mogelijk de bestaande functionaliteiten in de wijken te behouden, ook om sporten in de directe nabijheid van scholen in de wijken mogelijk te houden. Wel is er een integraal accommodatieplan voor sportfaciliteiten binnen de gemeente, waarin dit soort afwegingen meegenomen worden.

Hoe hoog worden de gebouwen die geplaatst worden en om hoeveel woningen gaat het?

De hoogte en omvang van de woningen in het gebied liggen nog niet vast. We denken dat het mogelijk zou kunnen zijn om 300 tot 700 woningen te ontwikkelen, met een hoogte die varieert van drie tot twaalf lagen. Deze aantallen zijn nog onderwerp van gesprek en dit gaan we verder onderzoeken. In de vervolgfase willen we dit concreter uitwerken.